

Aan
Gemeente Deventer
De heer E. Lam

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle
T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

notitie

Contactpersoon	Kenmerk	Status	Datum
M.A. (Martin) Heinen	18-130	definitief	11 juni 2018

Betreft

Quickscan soortbescherming bermen Butersdijk, Deventer

Omschrijving

Inleiding

In opdracht van Gemeente Deventer heeft Ecogroen een quickscan soortbescherming uitgevoerd bij de Butersdijk in Lettele. Men heeft het voornemen om deze zandweg te verharderen. De toets moet vooral zijn gericht op het inventariseren van de bermflora. De aanwezige bomen worden niet gekapt.

Ecogroen heeft beoordeeld of de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan kan conflicteren met beschermde soorten in de Wet natuurbescherming, met nadruk op de aanwezige flora. In voorliggende notitie beschrijven we de methodiek en resultaten van het uitgevoerde onderzoek.

Situatie

De geïnventariseerde trajecten betreffen de bermen van de Butersdijk tussen de Zandbelterweg en Kalverbeltsweg (t.h.v. huisnummer 4 en 6) en de Butersdijk tussen huisnummer 3 en 5 (zie bijlage 1). De totale berm lengte is ca 2 x 960 meter = 1920 meter.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In deze notitie gaan wij in op de soortbescherming. Voor de volledige wetteksten van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 1 (volgende pagina) geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 1 Wet natuurbescherming; soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten;
- Overige vogels;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I);
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn en waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt;
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, maar waarvoor provinciaal wel een vrijstelling geldt.

Voor vogels geldt dat er twee categorieën zijn: de vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. Huismus, Gierzwaluw en Buizerd) en de overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten hebben een strikte beschermingsstatus binnen de Wet natuurbescherming. Van overige broedvogels zijn hun nesten alleen tijdens de broedseizoenen beschermd zijn (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

Voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn in artikel 3.5 verboden vastgelegd (o.a. verboden om dieren te doden en voortplantings- of rustplaatsen te vernielen) en geldt een strikte beschermingsstatus. Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Onderzoeksmethode

Op 8 juni 2018 hebben wij het veldonderzoek uitgevoerd. Het was regenachtig weer, bewolkt, 18°C en windstil. Het plangebied en de nabije omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Ecogroen die goed bekend is met de Nederlandse flora en het inventariseren van flora en vegetatie in diverse terreintypen. De inventarisatie is uitgevoerd conform de eisen die gesteld zijn door de gemeente Deventer in Lam (2017).

Wij hebben ons voor de flora gericht op de zogenaamde 'aandachtsoorten' van de Gemeente Deventer (Aandachtsoortenlijst Flora Deventer 2016). Hieronder vallen beschermde planten, Rode lijstsoorten en diverse indicatorsoorten van specifieke omstandigheden zoals oude bossen, voedselarme en heischrale milieus. Tevens hebben wij indien aanwezig invasieve exoten geïnventariseerd. De in Lam (2017) genoemde te karteren soorten, vallen onder deze aandachtsoortenlijst.

Voorafgaand aan het onderzoek is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een beeld te krijgen van eerder aangetroffen soorten. Hieronder zijn ook de aandachtsoorten die tijdens het grootschalige bermen- en houtopstandenonderzoek in het buitengebied van Deventer door Ecogroen zijn waargenomen (Heinen 2011 en 2015).

De aanwezigheid van aandachtsoorten is per groeiplaats van circa 50 meter genoteerd in de inventarisatie-app Collector. Deze ingevoerde gegevens worden omgezet naar de structuur van de NDFF en daar ingevoerd.

Bij de kartering zijn we uitgegaan van één inventarisatieronde in de optimale inventarisatieperiode voor de meeste plantensoorten, de maand juni. Tijdens de kartering zijn overige waarnemingen van relevante beschermde (dier)soorten genoteerd, zoals zoogdieren, broedvogels en amfibieën.

Resultaten

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn op de trajecten geen in de Wet Natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. De bermen zijn beschaduwd, droog en voedselarm. Naast de bomen (Beuk en Zomereik) zijn in de struiklaag Vuilboom, Wilde lijsterbes, Klimop en Gewone vlier aanwezig. Kenmerkende waargenomen aandachtsoorten zijn Stinkende gouwe, Wilde kamperfoelie, Brede wespenorchis, Glad walstro, Gewone agrimonie, Schermhavikskruid en Dolle kervel (zie bijlage 2).

Figuur 1 Impressies van de twee trajecten binnen het plangebied (foto's Sander Aldershof, Ecogroen).

Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde soorten en planten van de Rode lijst aanwezig. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet Natuurbescherming daarom niet aan de orde.

Zoogdieren

Bij zoogdieren wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 1). Vaste verblijfplaatsen van zoogdieren die zijn opgenomen op de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (onder andere vleermuizen) en nationaal beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling (bijvoorbeeld Steenmarter en Eekhoorn) worden op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2018) uitgesloten. In de bomen zijn geen voor vleermuizen geschikte holten of spleten aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats. Mogelijk worden de bomen wel gebruikt als vliegroute door vleermuizen, maar aangezien zij blijven staan en de kleinschalige werkzaamheden geen negatieve effecten op vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen veroorzaken, zijn vervolgstappen voor deze soortgroep niet aan de orde.

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van nationaal beschermde zoogdiersoorten met provinciale vrijstelling te verwachten. Soorten die kunnen voorkomen zijn onder andere Huisspitsmuis, Bosspitsmuis *spec.*, Egel, Mol, Rosse

woelmuis en Bosmuis. Bij ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek en de terreinkenmerken kunnen jaarrond beschermde nesten van broedvogels (zie kader 2) worden uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespendif, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

In de aanwezige bomen en struiken zijn algemene broedvogels zoals Houtduif, Vink, Boomkruiper, Merel, Heggenmus en Winterkoning aangetroffen en te verwachten.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari - half maart en half juli - half december, is het wel van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van laat in het seizoen broedende soorten als Houtduif aanwezig zijn binnen het plangebied.

Amfibieën

Het is mogelijk dat Gewone pad, Bruine kikker of Kleine watersalamander (nationaal beschermde soorten met een provinciale vrijstelling) overwinterend aanwezig zijn in de strooisellaag en ruigten. Bij ingrepen kunnen enkele exemplaren van genoemde amfibieënsoorten geschaad worden.

In voorliggende situatie geldt echter automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens worden ter hoogte van de ingrepen geen voortplantingslocaties of andere vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming.

Conclusies

- In het plangebied zijn beschaduwde, voedselarme en droge bermen aanwezig. Wettelijk beschermde plantensoorten en soorten van de Rode lijst zijn niet aanwezig of te verwachten. De aangetroffen Brede wespenorchis was in de Flora- en faunawet beschermd maar sinds de inwerkingtreding van de in de Wet natuurbescherming na 1 januari 2017 niet meer. Het is niet te verwachten dat ingrepen in het gebied (het verharden van de zandweg) leidt tot aantasting van beschermde plantensoorten.
- Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op eventueel aanwezige verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen omdat aanwezige bomen blijven behouden. Bovendien is de geplande ingreep relatief beperkt. Juridische vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen zijn niet aan de orde.
- Ten aanzien van overige zoogdieren en amfibieën zijn geen juridische vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.
- Er zijn geen broedvogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig in het plangebied. Wel komen algemene broedvogels voor. Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of de bomen te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.
- Vaste verblijfplaatsen van overige beschermde soorten en soortgroepen zijn niet te verwachten in het plangebied.

Geraadpleegde bronnen

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Heinen, M.A. (2011). De botanische kwaliteit van de bloemrijke bermen in het buitengebied van Deventer. Inventarisatie van de flora van bermen met een beheer gericht op bloemrijk grasland. Rapport 10-460 Ecogroen, Zwolle.

Heinen, M.A. (2015). De flora van houtopstanden in Deventer oost. Inventarisatie van de flora van houtwallen, singels en kleine bosjes in het oostelijk buitengebied van Deventer. Rapport 14-026 Ecogroen, Zwolle.

Lam, E. (2017). Aspecten met betrekking tot het laten doen van een Natuurtoets. Beleidsadvies Ecologie 2011: 14. Gemeente Deventer.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd 4 juni 2018.

Provincie Overijssel (2015). Omgevingsverordening Overijssel 2009, geconsolideerde versie, geldend vanaf 21-10-2015.

Provincie Overijssel (2017). (<http://www.overijssel.nl/thema's/natuur-en-landschap/wet/>).

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Bijlage 1. Ligging van het plangebied

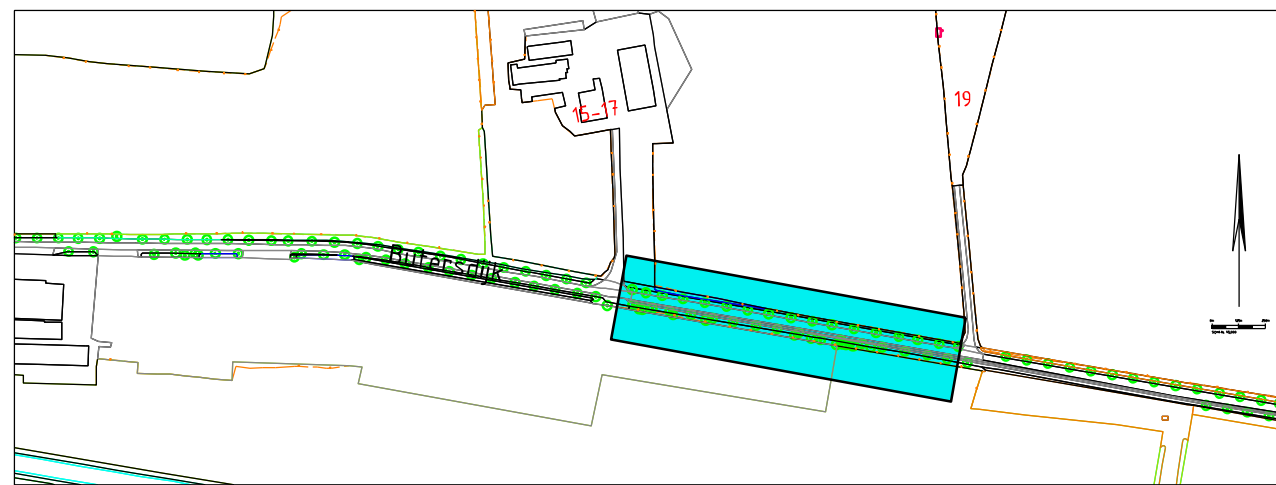
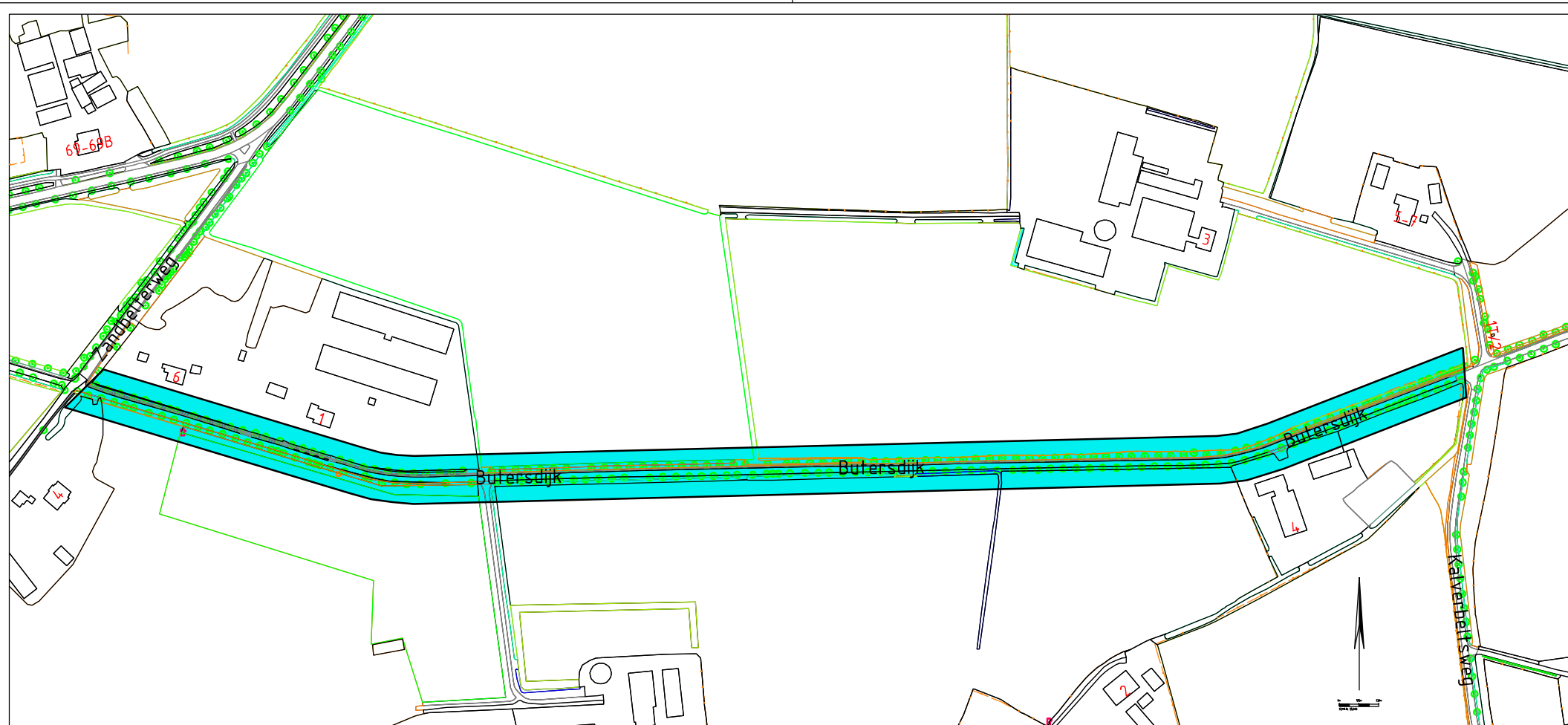
Blauwe vlakken: onderzochte bermen. Bron: Gemeente Deventer.

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Maten in m, materiaalmaten in mm en hoogtematen in m t.o.v. N.A.P.

wijz.	datum	get.	gec.	omschrijving

opdrachtgever :		schaal : 1:25000	afm. A3
GEMEENTE DEVENTER		status :	get. W.H.
project :		datum : 26-09-2017	opdr. J.P.
Aanvraag wijziging bestemming deel Butersdijk		projectnummer :	gec. J.P.
onderwerp :		tekeningnummer :	blad :
Wegvakken bestemming te wijzigen van Art. 18 Verkeer-onverhard naar Art. 17 Verkeer		96.17.01.A.N.01	1 van 2

Grote Kerkhof 1 - 7411 KT Deventer
 postbus 5000 - 7400 GC Deventer
 tel. (0570) 693911
 e-mail: gemeente@deventer.nl

Bijlage 2. Waargenomen aandachtsoorten flora

Project
Inventarisatie bermen Butersdijk

Onderwerp
Flora: aandachtsoorten

Waarneming Ecogroen (2018)

- ▲ gewone agrimonie
- ▲ schermhavikskruid
- ▲ brede wespenorchis
- ▲ dolle kervel
- ▲ glad walstro
- ▲ wilde kamperfoelie

Waarneming Ecogroen (2011-2014)

- brede wespenorchis
- glad walstro
- wilde kamperfoelie
- stinkende gouwe

Plangebied

Datum
 08-06-2018
 Versie
 Definitief
 Getekend door
 S. Aldershof
 Projectnummer
 18-130

Opdrachtgever
 Gemeente Deventer
 Formaat
 A3 liggend
 Schaal
 1 : 2.500 1 : 1.500
 Kaartondergrond
 ESRI World Imagery

ecogroen
 advies & ingenieursbureau

Ecogroen BV
 Emmastraat 16
 8011 AG ZWOLLE
 T (038) 423 64 64
 I www.ecogroen.nl
 E info@ecogroen.nl